

A MAGYAR SZELLEM VILÁGFORGALMA

Imre Lukinich: A History of Hungary.

Lukinich Imre, a jeles magyar történettudós megírta angol nyelven a magyar nemzet rövidre fogott történetét népszerű formában, az angol ízlésnek megfelelően, történelmi életrajzok sorozatában a magyar történelem legkiemelkedőbb alakjait választva ki. Így bizonyos hézagok is vannak a könyvben. Például az Árpád-házból csak Árpád fejedelem, Szent István, Szent László, Kálmán, III. és IV. Béla, majd az utolsó árpádházbeli király, III. András életrajzát adja. András királyról egyenesen Nagy Lajosra ugrik. A mohácsi vést követő korszaknak nem uralkodóit, hanem nagy magyar egyéniségeit rajzolja meg; Bocskay Istvánt, Bethlen Gábort, Pázmány Pétert, Zrínyi Miklóst és Rákóczi Ferencet, majd Széchenyit, Kossuthot és Deákot. Az újabb kor uralkodói közül csak Mária Terézia kap külön életrajzot. Lukinich azonban az egyes életrajzok keretében ügyesen áthidalja ezeket a hézagokat. Szent László király életrajzának bevezetésében ismerteti a Szent István halálát követő egész nyugtalan korszakot. Nagy Lajos életrajzában kapjuk az Árpád-ház kihaltával megnyílt szabadkirályválasztás balfogásainak rajzát, míg a központi hatalom és ezzel az ország az Anjouk alatt újra megerősödik. Látszólag nagy hiány volna Zsigmond uralkodásának mellőzése. De ez a korszak is megfelelő ismertetéshez jut Hunyadi János életrajzában. A Ferencjózsefi korszakot pedig Deák életrajzának keretében kapjuk e korszak végső kicsengéseként egészen napjainkig. Érdekes, világosan áttekinthető s egyben a jelentős

eseményeket és a vezető egyéniségek súlyát is kellőképpen kihangsúlyozó munka Lukinich könyve, amely kellő tájékoztatást ad a külföldieknek a magyar történelem fő vonalairól, mégpedig elejétől végig lebilincselő olvasmány keretében. A szép kiállítású kötetet, amely a londoni Simpkin Marshall Ltd, és Vajna György közös kiadásában jelent meg, egykorú rajzok és fényképfelvételek egész sora díszít.

Hungarian Dances. Viski Károly könyve a magyar táncokról.

A folklór szépségei manapság a világerdeklődés középpontjába kerültek. De talán legnépszerűbbek az egyes népek táncai, amelyek a népviselet, a zene és a mozdulatművészet erdetiségét és festői gazdagságát együtt mutatják be. Így bizonyára nagy sikere lesz Viski Károly új könyvének is, amely a magyar népi táncokat ismerteti meg a külföldi érdeklődővel írásban és képben. Viski kizárólag a népi eredetű, tehát idegen befolyástól menten létrejött, ritmusban, zenében, mozdulatokban hamisítatlan magyar táncokkal foglalkozik. Az úriéletben kialakult táncokkal, melyek a népi motívumokat alakították át a külföldi divatok mintájára szalontáncokká, szóval a palotással vagy az úgynevezett körmagyarral nem foglalkozik. Annál behatóbban ismerteti a régi magyar katonatáncokat: a hajdutáncot, a toborzókat és verbunkosokat s a verbunkosnak egy külön fajtáját, a híres «székely legényest». Majd a különböző pásztor- és juhásztáncokkal ismerteti meg. Külön fejezet jut a csárdásnak, a kállai ketősnek, a vánkostáncoknak és a meszterlegények táncainak. Foglalkozik természetesen a táncok ritmusát adó

zenével is. Az egyes táncok tipikus zenéjének kottáit is mindig közli. Ismerteti a magyar cigányt, aki a táncokhoz a zenét szolgáltatja s amelynek eredeti ritmusaiból és mozdulataiból is beszivárgott valami a magyar táncokba. A magyar nép nemcsak józú, vidám kurjantásokkal, hanem szavakkal is kíséri táncait. Józú verseket énekel hozzá. Viski érdekes illusztrációkat ad könyvében ezekből a józú kísérő versekből is. Nem hiányzanak az érdekes könyvből a magyar tánc irodalmi vonatkozásai sem. Az izléses kiállítású kötetet egész sereg sikerült felvétel illusztrálja.

Bouquet de Perles. Paulini Béla a Gyöngyösbokrétáról.

Viski könyvének úgyszólván folytatása és kiegészítése Paulini Béla könyve a Gyöngyösbokrétáról. Viski Károly könyve az elmélet, a Gyöngyösbokréta pedig az élő illusztráció hozzá. Különböleg járta már a külföldet is a Gyöngyösbokréta, ahol páratlan népszerűséget szerzett a paraszttáncoknak.

Paulini Béla könyve bevezetésben röviden elmondja a Gyöngyösbokréta történetét. Azután sikerült felvételek remek mélynyomású reprodukcióval mutatja be a legjellegzetesebb népi táncokat. Mindehütt közli azt a népdalt is, amelyre a tánc történik. Ezeket a dalokat Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László és Volly István eredeti gyűjtése alapján adja mindig a megfelelő zongorakisérettel és szövegálírással. Csak az a kár, hogy az eredeti dalszövegeknek idegennyelvü fordítása hiányzik. Pedig ezek a szövegek tartalmaznak is mindig igen érdekesek. Különböben az egész díszes kiállítású kötet nagyon szép, valóságos kis népies táncalbum és Viski könyvével együtt egyik legkapósabb darabja lesz a magyar folklórt népszerűsítő gazdag idegennyelvü irodalomnak.

Angol könyv Trianonról. Igen ér-

dekes Frank Darwall nemrég megjelent könyve: *The Price of European Peace* (Az európai béke ára), amely Európának a békeszerződések után előállott helyzetével foglalkozik. A szerző külön fejezetet szentel könyvében a trianoni béke sérelmeinek s a Monarchia feldarabolása folytán előállott bonyodalmaknak. A kötethez Lord Allen of Hurtwood írt előszót és kritikai megjegyzésekkel kísérte gróf Bethlen István, Magyarország volt miniszterelnöke és J. C. Smuts tábornok, a Délafrikai Unió igazságügyminisztere.

A Keletközépeurópai Könyvtár új füzetei. Középkelet-Európa tudományos, kulturális és gazdasági kérdéseivel foglalkoznak ennek a Lukinich Imre szerkesztésében megjelenő értékes sorozatnak füzetei, amelyek közül néhányat már folyóiratunk is ismertetett. Újabban ismét két érdekes füzet jelent meg. Tamás Lajos az ALR-ről, a román nyelvi atlaszról adott ki igen érdekes tanulmányt *Sur la méthode d'interprétation des cartes de l'Atlas Linguistique Roumain* címen, francia nyelven. A füzet igen eredeti új szempontokat vet fel a balkáni latin leány nyelv egymástól elszigetelt csoportokban történt fejlődésének vizsgálatát illetőleg.

A másik füzet angolnyelvü, Jánossy A. Dénes beható történelempolitikai tanulmánya *Great Britain and Kossuth* címen. A terjedelmes és gondos kutatásra támaszkodó tanulmány nemcsak arról a szerepről szól, amelyet Kossuth a szabadságharc levezetése után személyesen játszott Angliában, hanem kiterjed előzetes angol összeköttetéseire is. Általában teljes fényt vet arra a kapcsolatra, és diplomáciai összeköttetésre is, amely az angol és a magyar kormány között a szabadságharc alatt fennállott. A kötet, amelynek függelékében érdekes okmánytárt is találunk, fontos adalék a magyar szabadság-

harc és az abszolutizmus korának történetében.

A lengyel-magyar kapcsolatok legújabb alakulását tárgyalja Wilnóban megjelent tanulmányaiban Marjon Zdziechowski, Wegry i Polska na przelomic historji (Magyarország és Lengyelország a történelem fordulóján) címen.

Az újjáalakított Anglo-Hungarian Society a múlt hónap végén tartotta első bankettjét a Dorchester-szálló dísztermében. A banketten igen előkelő közönség jelent meg. Ott volt a többi közt Oliver Stanley kereskedelmi miniszter, Sir Frederik Leith-Roost feleségével. Az első köszöntőt az angol királyra és Magyarország kormányzójára mondták. Azután Masirevich magyar követ mondott beszédet, amelyre Oliver Stanley válaszolt. Báró Frankenstein osztrák követ köszöntötte a Societyt s erre a beszédre Lord Londonderry, a Society elnöke felelt. Engel Iván zongoraművész működött közre előadásával, majd magyar cigányzene szó-
rakoztatta a közönséget, amely sokáig fesztelen hangulatban maradt együtt. Az estélyről, amelyen mintegy százötvenen vettek részt, az angol sajtó is elismeréssel emlékezett meg.

Rokonnépek napja Suomiban. Nagy lelkesedéssel ülték meg a múlt évben is a finn-ugor rokonnemzetek napját Suomiban. Erre az alkalomra a várost fellobogózták s a magyar zászló három színe is mindenütt ott díszlett a finn és észtl obogók mellett. Az elemi és középiskolák, a társadalmi egyesületek és a hadsereg is mind külön-külön ünnepélyeket rendeztek ezen a napon. Kimagaslott a Suomalaisunden Liitto (Finnség Szövetsége) ünnepsége, amelyen résztvett a köztársasági elnök s a kormány számos tagja. Az ünnepséget a finn konzervatórium hangversenytermében tartották meg.

A NAPKELET minden közleményeért írója felel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: KÁLLAY MIKLÓS.

Stephaneum nyomda r. t. — A nyomdáért felelős: IFJ. KOHL FERENC.
